

tartsák számon. Ezért is hallhatjuk a következő évadban énekesként a Bajazzokban.

■ *Énekesként, karmesterként és zeneszerzőként egyformán nagy tehetség?*

– Így van, ezért is csaptunk gyorsan egymás tenyerébe tavaly, amikor a próbaszünetekben, próbák után beszélgettünk. Magától értetődően körvonalazódott, hogy személyiségének ez a három oszlopa fogja az együttműködést tartani.

■ *A tavalyi együttműködés alkalmával valóban két perc után elfogadta őt a zenekar, ahogy azt a sajtótájékoztatón elmondta?*

– Igen! A profi zenekarok számára azonnal egyértelmű, hogy ki az, aki csak rávezényel a zenére, és ki az, aki otthon a tükör előtt próbálta el a mozdulatokat. Azt is rögtön tudják, ki az, akinek szűkösek a képességei és gyakran arroganciával kompenzálja a hiányosságait. Sok mindent lát a profi zenész, és azonnal megérzi,

hogyha igazi muzsikussal van dolga. Az ő esetében egyértelmű volt, hogy nem egy hobbikarmesterrel van dolgunk, hanem egy tapasztalt művésszel.

■ *Mennyiben várhatják az együttesek, hogy José Cura segíti majd a nyitást a külföld felé?*

– Mindenképpen, hiszen az ő neve öt kontinensen ragyog. Természetesen elsősorban énekesként ismerik, így lenne a legkönnyebb vele külföldre menni. De úgy gondolom, hogy azok a hangversenyrendezők és azok az ügynökségek, amelyek tisztában vannak a többi képességével is, élni fognak a lehetőséggel. Most már bizonyos, hogy három turné körvonalazódik vele, ahol szerzőként és karmesterként működik együtt a zenekarral, énekkarral. Bízom benne, hogy mostantól ennek híre megy a nagyvilágban. Aki jelen volt a sajtótájékoztatón, az meggyőződhetett róla, hogy ez egy nagyon izgalmas és sok élményt adó vállalkozás lesz a következő három évben.

(Hörömpöli Anna)

Egy jó kapcsolat pezsgővel és rózsákkal kezdődik Beszélgetés José Curával

A 2019/2020-as évadtól José Cura az MRME első állandó vendégművésze – jelentette be a hírt 2019. február 20-án Kovács Géza, a Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek ügyvezető igazgatója. A karmester-énekes-zeneszerző művésszel a sajtótájékoztató után beszélgettünk.

■ *Volt-e már a pályafutása során hasonlóan sokrétű együttműködése valamelyik zenekarral?*

– Abban az értelemben volt hasonló kooperáció, hogy egy együttes mellett mindhárom minőségemben működhettem. A Prágai Szimfonikus Zenekarral kilenc ilyen projektet valósíthattunk meg. Persze ezt nem úgy kell elképzelni, hogy ugyanazon a koncerten vezényelek, énekelek és emellett saját alkotásom is műsorra kerül. Általában egyszerre csak egy, maximum két oldalamat mutatom meg a közönségnek.

■ *Akkor közelítjük meg úgy a kérdést, hogy mennyiben lesz újszerű a közös munka a Magyar Rádió együtteseivel?*

– A cseh muzsikussal koncertről koncertre tervezzük, nincs kész terv arra vonatkozóan, hogy a következő évadokban mikor és hányszor mehetek hozzájuk. Viszont a Magyar Rádió Művészeti Együtteseivel kötött szerződéseim értelmében ez a folyamat teljesen más lesz. Előre tervezzük, és bízom benne, hogy egy évadban mindhárom képességemet igénybe fogják venni. Nagyon szívesen énekelek és vezényelek, az pedig min-

dig nagy öröm, ha az ember a saját művét is bemutathatja a közönségnek, valódi szimfonikus zenekarral és kórusokkal.

További különbség, hogy Magyarországon egy olyan társasággal dolgozhatom együtt, amely kivételes médiatámogatást élvezhet. Mint a BBC Szimfonikus Zenekara az Egyesült Királyságban. Úgy gondolom, hogy a kórusok és a zenekar is az európai élvonalhoz tartoznak. Az a célom, hogy minél többet adjak át nekik magamból és azokból a tapasztalatokból, amelyeket a pályafutásom során szereztem. Rengeteg potenciál van ezekben az együttesekben, ezt már akkor világosan láttam, amikor először dolgozhattam velük. Nagyra becsülöm Kovács János munkáját, aki kiváló szakmai és emberi kvalitásaival remek egységet kovácsolt a zenekarból.

■ *Mire számít, hogyan fogadják majd az együttesek és milyen hangulatú lesz a közös munka?*

– Különleges lehetőség az életemben ez az együttműködés – már csak azért is, mert az Önök hazájában az országom nagykövete a személyes jó barátom. Ez valószínű-

Fotó: Vörös ATTILA

nüleg az egész munka sikerességére és hangulatára ki fog hatni, hiszen egy befogadó, mindenben támogató légkörbe érkezem. Hogy pontosan hogyan fog zajlani a közös munka, azt egyelőre nem tudhatom. Az eddigi tapasztalataim alapján nagyon bizakodó vagyok, hiszen csupacsupa pozitív élményben volt részem az együttesekkel.

■ *Mennyi időt tölt majd Budapesten?*

– Első körben évente három koncertben állapodtunk meg. Ez az, ami teljesen biztos. Ezen felül bizonyára lesznek még más fellépéseim, legyen szó valamilyen rendezvényen való közreműködésről vagy akár CD-felvételekről. Van olyan elképzelés, ami már kikristályosodott, de erről még nem beszélhetek bővebben.

■ *Akkor tehát a következő évadokban vezényel, énekel és zeneszerzőként is bemutatkozik?*

– Egy fiatal pár vajon meg tudja mondani egy hét kö-

zösen eltöltött idő után, hogyan fognak élni két év múlva, hány gyerekük lesz és egyáltalán együtt maradnak-e? *(Nevet.)* Csak annyit mondhatok, hogy ennek a kombinációnak örülnék a legjobban, de mindenre nyitott vagyok.

■ *Elmondaná, hogyan választották ki a következő évadban műsorra kerülő műveket?*

– Az első közös koncertünk 2019. november 13-án lesz, a Művészetek Palotájában vezénylem Verdi Requiemjét. A zenekar vezetése javasolta a művet. Nagyon örülök neki, roppant logikus kezdésnek tartom. Verdi régóta a szívem csücske és mondhatni a specialitásom, énekesként és karmesterként is. Elég, ha csak az operáira gondolunk.

Januárra kérték, hogy válasszak valamit a saját műveim közül. [2020. január 29., *Zeneakadémia*] Kapva kaptam a lehetőségen, és a frissen befejezett operámat aján-

lottam, amelynek címe Montezuma és a rőthajú pap. Minden vágyam, hogy hallhassam megszólalni a művet, amelyet eddig jobbra csak fekete gombócok és vonalak formájában láttam a papíron – mondja mosolyogva. – A lelkesedésemet talán csak a hasonló cipőben járó zeneszerzők érthetik meg.

A harmadik hangversenyen [2020. április 21., Müpa] pedig Leoncavallo Bajazzók c. operáját láthatja és hallhatja a nagyközönség. Canio szerepét éneklek majd, az est karmestere Kovács János lesz.

■ *Beszéljünk kicsit a saját művéről. Ez az első operája?*

– Szigorúan véve a harmadik. Valójában viszont az első. Hogyan is értem ezt? Amikor nagyon-nagyon fiatal voltam – bár vissza sem merek gondolni olyan régre (neveti el magát) –, írtam egy operát gyerekeknek. Idővel roppant kritikusán tekintettem a műre, végül megsemmisítettem a kéziratot. Nem maradt fenn belőle semmi, ebben az első, eredeti formájában. Persze sok már megírt frázist használtam fel belőle később. Jóval ezután írtam meg az Ecce homo címet kapott oratóriumomat. A zenészek tudják, hogy az oratórium, mint műfaj, valahol operának is tekinthető, csak mellőzi a színpadi játékot. Az első igazi operám viszont valóban a most bemutatásra kerülő Montezuma és a rőthajú pap.

■ *Miről szól a történet?*

– Nem sokan tudják, hogy Vivaldi írt egy operát Montezuma címmel, melynek premierjére 1733-ban került sor Velencében. A libretto csak érintőlegesen követi a címszereplő azték uralkodó életét, és már az eredeti opera története is nagyrészt fikció. Ami viszont nagyon különleges: a szöveggönyv ugyan fennmaradt az első előadást követően, de a zenei anyag elveszett. Csak 2002-ben találtak rá újra. Hosszas rekonstrukciós folyamat után 2005-ben állították színpadra, előbb koncertszerű, később szcenírozott előadásban.

Az én operám szinte teljes mértékben a fantázia szüleménye. A történetben egy mexikói utazó jelenik meg váratlanul a velencei karneválon. Az idegen Montezuma jelmezével leplezi kilétét, így szemlélődik a forgatagban. Véletlenül találkozik össze Vivaldival, aki megkérdezi tőle, „Mi ez a maskara rajtad?”. Erre a mexikói elmeséli Montezuma történetét, amivel mély benyomást tesz Vivaldira. A mester ennek hatására írja meg operáját. A folytatást nem árulom el, de garantálom, hogy izgalmas lesz. Olyan szereplők is felbukkannak, mint például Händel és Scarlatti. Több zenéről és stílusokról szóló beszélgetést hallhatunk majd, amelyek nemcsak Vivaldi koráról, hanem a jövőről is mesélnek, például Stravinsky-ről és Wagnerről.

■ *A mexikói utazó hitelesen mesél Montezumáról?*

– Nagyjából igen. Az eredeti cselekménysort követtem, de azt önmagában nem éreztem elegendőnek egy izgalmas operához. Valós történelmi morzsákat és pár-

beszédeket illesztettem be a meglévő vázba. A forrásaim korabeli levelezések és dokumentumok voltak, sok időt töltöttem el ezek felkutatásával és tanulmányozásával. Fernando Cortés levelezéseiből például fel tudtam használni olyan információkat, amelyek szépen egészítették az operát. Az persze mindig kérdéses, hogy az ilyen régi forrásoknak mennyire hihetünk, hiszen valószínűleg a történet összes szereplője másképp és más súlyokkal mesélné el ugyanazt az eseményt. Egy ponton el kellett döntenem, hogy melyik megközelítést dolgozom ki. Ezért nem állíthatom, hogy történelmi operáról lenne szó, és azt sem, hogy minden biztosan úgy történt, ahogyan elhangzik majd benne.

■ *Mennyi ideig komponálta a művet?*

– Úgy 2 és fél hónap alatt vettem papírra a zenei anyagot, amit aztán sok helyen ki kellett dolgoznom részletesebben. Relatív ez gyors munkának tűnhet, de mindig azt szoktam mondani, hogy emögött a tempó mögött már évtizedek munkássága és tapasztalata áll.

■ *Említette, hogy a következő évadban a Zeneakadémia Nagytermében és a Müpában is fellép majd. Mi a véleménye ezekről a koncerttermekről?*

– A Müpa világszínvonalú, modern és grandiózus hely, a koncertterme mind felszereltségében, mind az akusztikát tekintve elsőrangú. De ha a szívemből kell szólnom, a kedvenc helyszínem mégis a Zeneakadémia. A renoválás óta még nem koncertezhettem ott, úgyhogy izgalommal várom a januári alkalmat. Már a felújítás előtt kiváló volt a terem hangzása, viszont a kisebb helyiségekre, öltözőkre és folyosókra valóban ráfért a helyreállítás. A Zeneakadémia atmoszférája magával ragadó, teljesen egyedi. Szinte érezni lehet, ahogyan a múlt megérint bennünket, olyan, mintha a régi korok művészei és zeneszeretői közönsége köztünk járnának.

■ *Ha letelik a három év, el tudja képzelni a közös munka folytatását a Magyar Rádió együtteseivel?*

– Nagyon nehéz kérdés – remélem és őszintén kívánom, hogy dolgozhatunk majd tovább együtt. Persze most még senki nem látja és nem is igazán gondolkodik róla, hogy mi lesz évek múlva. Mint minden kapcsolat kezdetét (akár munkáról, akár párkapcsolatról van szó), nagy valószínűséggel ezt is a rózsák és a pezsgővel kocintás fogja jellemezni. Aztán hogy a virágokat sikerül-e életben tartani, azon fog múlni, hogyan találom meg a közös hangot a zenészekkel és milyen minőségben tudunk együtt dolgozni. Néha ez akkor sem sikerül, ha az ember a legnagyobb akarattal és jó szándékkal áll a feladathoz. Olykor a rózsák észrevétlenül brokkolikra cserélődnek, a pezsgő pedig szúrósan buborékos ásványvízzé változik. Mindenképpen arra fogok törekedni, hogy megőrizzem a kezdeti frissességet és lendületet. Alig várom, hogy végre elkezdődjön a közös munka!

(Hörömpöli Anna)